

StadSPOORT: vraagbaak voor ruimtelijke projecten*

Ontwikkeling, inrichting en beheer van de openbare ruimte vormen een belangrijk deel van het gemeentelijk activiteitenpalet. Gegeven de grote effecten die beleidsvoornemens in dit kader kunnen hebben op het aanzicht van de directe leefomgeving van de burgers, de doorstroming van het verkeer en zaken als veiligheid in en aantrekkelijkheid van de gemeente, gaat het hier om een belangrijk beleidsterrein van gemeenten waarin veel aan het veranderen is, en dat ook op veel belangstelling van burgers kan rekenen.

* StadSPOORT staat voor Plan ontwikkeling openbare ruimte

JAN KLAASSENS
Redactie B&G

Bheer van de ruimte is dus materie voor vakspecialisten geworden, zowel planologisch als qua uitvoering. Maar lang niet alle gemeenten hebben de ruimte om die specialisten in vaste dienst te nemen. Bovendien kent elk plan facetten, waarvoor ondanks de expertise die binnen de gemeente aanwezig is, toch een beroep op kennis van buiten moet worden gedaan. En waar de vereiste kennis binnen een gemeente aanwezig is, blijkt deze nogal eens versnipperd te zijn over een aantal medewerkers.

Regelmatig komt het voor, dat achteraf blijkt dat andere gemeenten in het verleden met een vergelijkbaar probleem hebben geworsteld, en dat de toen gevonden oplossing ook voor de andere gemeenten bruikbaar zou zijn geweest. In andere gevallen hadden met informatie van andere gemeenten procedurfouten, die voor aanzienlijke vertraging en extra kosten kunnen zorgen, kunnen worden voorkomen.

Met die constatering als uitgangspunt, onderzochten het CROW – het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte, waarin overheid en bedrijfsleven samenwerken – en de Vereniging Stadswerk Nederland de mogelijkheid de informatie digitaal ter beschikking te stellen. Al snel bleek, dat er veel belangstelling bestond voor dit initiatief. Met die belangstelling als ruggensteun werd Stadspoort opgezet. Een campagne waarin het ‘van gemeenten-voor gemeenten’ werd benadrukt, leverde al snel 140 gemeenten op die toezegden deel te willen nemen. Nog dertig gemeenten overwogen dit op korte termijn te doen. In die 170 gemeenten woont ongeveer tweederde van de totale bevolking van ons land. Dat gaf voldoende vertrouwen voor de haalbaarheid van een rendabele exploitatie van het systeem, waarvoor overigens in de komende drie jaar forse in-

vesteringen nodig zijn. Ook de BNG is overtuigd van nut en haalbaarheid van het project; reden waarom de bank als financier in het project is gestapt.

Per 1 juli is het systeem van start gegaan, vertelt Theo Michels, project-directeur van Stadspoort bij het CROW. Tot medio september is gewerkt aan het opstellen van de functionele eisen waaraan het systeem moet voldoen. De daadwerkelijke bouw van het systeem moet op 30 november zijn afgerond. In de periode van drie jaar die volgt, moet de database worden gevuld.

Op grond van hun kennisaanbod zijn vijftien pilot-gemeenten geselecteerd om in eerste instantie documenten en data in te brengen en het systeem te testen. Er zijn ongeveer 1.500 onderwerpen of processtappen gedefinieerd, waarvoor uiteindelijk ca. 10.000 documenten noodzakelijk zijn. Michels verwacht dat er daarnaast nog zo'n 4.000 documenten worden opgenomen die betrekking hebben op het operationeel beheer van de ruimte. Omdat het succes van het systeem staat of valt met de kwaliteit van de geboden informatie, wordt veel aandacht besteed aan het valideren van de aangeleverde informatie. Voor het ontwikkelen en het beheer van de content is een aparte contentmanager verantwoordelijk, die wordt ondersteund door vakgroepen van specialisten. Geleidelijk aan zullen gedurende de ontwikkelingsperiode ook de gemeenten die een abonnement hebben, worden gevraagd informatie en documenten aan te leveren, aldus Michels. De ambitie is, om ook andere partijen in de omgevingsontwikkeling – provincies, ministeries – te vragen een inhoudelijke bijdrage te leveren.

Uiteindelijk dient het systeem alle relevante informatie te bevatten voor grote en kleine projecten die zich afspeelen in de openbare ruimte, zo stelt

Michels. Dat wil zeggen: alles op, onder, boven en naast de weg. Het systeem maakt het mogelijk – via een Google-achtige zoekstructuur – stapsgewijs alle fasen van een project te doorlopen en biedt voor iedere stap voorbeelddocumenten en informatie die de gebruiker naar eigen behoefte kan overnemen of aanpassen. Het systeem bevat dan tekstuele en grafische basisinformatie, zoals kengetallen, hooggekwalificeerde documenten, richtlijnen, blauwdrukken en ontwerpvoorbeelden.

Wie bijvoorbeeld informatie over een groenbeleidsplan zoekt, kan vanuit verschillende invalshoeken de benodigde informatie vinden. Wie geïnteresseerd is in de kostenkant krijgt andere documenten dan degene die op zoek is naar kwaliteitsaspecten of de effecten op het milieu als uitgangspunt kiest. Wanneer een gemeente naar specifieke informatie op zoek is, waar in de database geen direct antwoord te vinden is, biedt de helpdesk uitkomst. Op basis van de kennis van het materiaal dat aan de inhoud van de database ten grondslag ligt zal de helpdesk informatie kunnen geven over gemeenten waar soortgelijke vragen

inmiddels zijn beantwoord. Het gaat overigens niet alleen om de succesvolle projecten: ter lering zullen ook projecten aan de orde komen die om de een of andere reden moesten worden stopgezet, met daarbij de reden waarom het project is fout gelopen.

Daarnaast biedt Stadspoort koppelingen aan naar informatie die elders op internet te vinden is, zoals relevante wet- en regelgeving en andere kennisdatabanken.

Stadspoort krijgt bij elke pilotgemeente een centraal aanspreekpunt. Deze contactpersoon verzamelt een groepje van vakinhoudelijke specialisten om zich heen. Dat geeft ook een waarborg, dat de inhoud van de database wordt bijgewerkt wanneer de dynamiek in regelgeving en jurisprudentie rond de openbare ruimte daartoe aanleiding geeft.

Stadspoort maakt gebruik van standaard internettechnologie, waarbij Gemnet als provider optreedt. Volgens Michels is het logisch dat wordt aangesloten bij een netwerk, dat in de afgelopen tijd zijn waarde duidelijk heeft bewezen en dat overheidsbreed ligt uitgerold.

Op het eerste gezicht doet het

merkwaardig aan, dat gemeenten zich nu al abonneren op een systeem, waarvan de ontwikkeling net is begonnen. Volgens Michels heeft een abonnement op dit moment wel degelijk zin. Het feit, dat zoveel gemeenten nu al toezeggingen heeft gedaan, is voor hem een indicatie dat Stadspoort duidelijk in een behoefte voorziet, en dat gemeenten inzien dat het principe 'van gemeenten – voor gemeenten' duidelijke winst in tijd en geld kan opleveren. En hoewel het systeem nog in ontwikkeling is, kunnen abonnees de inhoud vanaf het najaar raadplegen door contact op te nemen met de helpdesk. Deze zal de vragen deels vanuit de eigen expertise beantwoorden en voor het overige binnen het netwerk van specialisten een goed antwoord op de vraag proberen te vinden.

Vroege vogels zijn bovendien in het voordeel. Wie nu een abonnement neemt, betaalt aanzienlijk minder dan degene die na afloop van de ontwikkel- en pilotfase instapt. Gegeven de grote belangstelling bij het begin van het project, heeft Michels er alle vertrouwen in dat de overige gemeenten snel zullen volgen.